

УДК 141.7:[130.2:796]

БЛОГУР В.Є.,

доктор філософських наук, професор,
завідувач кафедри теорії і методики фізичного
виховання та спортивних дисциплін
Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького
(Мелітополь, Україна) bilovlada@mail.ru

АКСІОЛОГІЧНІ ВИМІРИ І СМИСЛОЖИТТЄВА РЕФЛЕКСІЯ ОСОБИСТОСТІ СПОРТСМЕНА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Мета даної статті - сформувати парадигму аксіологічних вимірів і смисложиттєвої рефлексії особистості спортсмена як цілісної особистості в умовах глобалізації. В статті проаналізовано універсалії спорту як системи ціннісних орієнтацій та розкрито ціннісні орієнтації особистості, які проявляються у спортивній діяльності.

Методи і підходи, які застосовуються при аналізі даної проблеми: системний, структурно-функціональний, синергетичний та підходи - аксіологічний, екзистенційний, субстанційний, метафізичний. Результат - виявлено проблеми комерціалізації спорту та умови реалізації можливостей і саморозвитку людини; обґрунтовано теоретичне осмислення граничних засад аксіологічних вимірів і смисложиттєвої рефлексії особистості спортсмена.

Висновок. Філософські засади спорту як соціально-аксіологічної системи зводяться до вирішення економічних, соціальних, демографічних, культурно-духовних та інших аспектів спорту та спортивної діяльності за умов глобалізації.

Ключові слова: аксіологічні виміри, універсалії спорту, ціннісні орієнтації, проблеми комерціалізації спорту, саморозвиток особистості, цілісність особистості спортсмена.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями

Однією з актуальних проблем філософії спорту є дослідження аксіологічних вимірів і смисложиттєвої рефлексії особистості спортсмена, що проявляється в наступному.

По-перше, у зв'язку з відсутністю концепції аксіологічних вимірів і смисложиттєвої рефлексії особистості спортсмена як системи формування ціннісних орієнтацій в умовах глобального соціуму, що набуває риси надмірної динаміки структурних змін у сфері спорту в умовах високої диференціації, невизначеності і дефрагментаризації суспільства.

По-друге, намаганням суспільств в умовах глобалізації сформувати активне спортивне суспільство з розгалуженим механізмом втягування молоді у спорт, який би включав смисложиттєву рефлексію особистості, яка слугує надійним саморегулятивним механізмом розвитку особистості і суспільства.

По-третьє, дефіцитом граничної раціоналізації ціннісних орієнтирів у

Аксіологічні виміри і смисложиттєва рефлексія особистості спортсмена в умовах глобалізації

спортивному світі, через актуалізацію смисложиттєвої рефлексії «буття-в-цінності» в культурному та етичному аспектах спорту, що утверджує «Я-спортсмена» в контексті ціннісної проблематики інтенційності свідомості і самосвідомості, її спрямованість на вищі цінності буття й духовності у світі спорту.

По-четверте, на підставі конституювальних можливостей етики «метаноїї», що відбувається через трансформацію свідомості та її перспективи як ціннісного самовизначення.

Осмислення граничних засад та фундаментальних передумов різноманітних форм діяльності людини у сфері спорту передбачає аналіз стосовно цієї теми комплексу філософських проблем. Перш за все це широке коло філософсько-світоглядних, аксіологічних та соціально-філософських проблем. Конкретизацією цих проблем у сфері спорту є питання про ідеали цільових установок, смислу діяльності суб'єктів сфери спорту – спортсменів, тренерів, спортивних функціонерів [1].

Сама епоха впливає на зміну типу особистості, що символізує вартості і цінності цивілізації, яка визначається загальнолюдськими цінностями, рівністю шансів і можливостей. Спорт ще в культурі Давньої Греції та Давнього Риму знайшов своє відображення при аналізі спорту як гри. Філософські засади спорту як соціально-аксіологічної системи виражають гуманістичні цінності, що орієнтуються на розвиток творчих потенцій, а не на вузько прагматичні інтереси, тому нагорода спортсмена повинна виражати патріотичні мотиви (почуття), гордість за свою країну, позитивний смисл постіндустріальної цивілізації, в основі якої вираження соціально-цінної системи, що виконує різноманітні функції: емоційну, соціально-інтегративну, політичну, біологічну, соціалізацій, мобільності

На нашу думку, все це перебуває у рідніщі пріоритетних досліджень філософії спорту в умовах глобалізації, так як спорт впливає практично на всі сфери сучасного соціуму і культури, включаючи в себе освіту, політику, економіку, техніку, науку, мистецтво, засоби масової інформації, сферу вільного часу і відпочинку, а також здоров'я.

Все більшу роль відіграє спорт в соціалізації особистості, формуванні образу і стилю життя, що потребує виявлення глибинних мотивів самопізнання особистістю свого відношення до спорту, формування себе як цілісної особистості в контексті аксіологічних вимірів і смисложиттєвої рефлексії.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Проблемна ситуація

Світ спорту зачіпає, здавалося б, несумісні явища, як соціальний стан, расові і національні відносини, ділове життя, моду, естетичні і моральні цінності, які є предметом смисложиттєвої рефлексії індивіда, зумовлених соціокультурною динамікою сучасного світу. Саме тому спорт сьогодні як предмет соціально-філософської та аксіологічної рефлексії представляє собою соціальний інститут і соціальне явище, соціальну систему і систему соціалізації і виховання.

В основі цієї рефлексії визначається необхідність пошуку інваріантів дослідницьких констант, що визначаються, з однієї сторони, граничними цінностями метафізики спорту, а з другої, – формування певної субкультури спорту, з третьої, – комерціалізацією спорту та появою різних деструктивних явищ. Філософсько-аксіологічні виміри спорту виходять з того, що цінності в світі спорту формуються тоді, коли через спорт трансформуються аксіологічні, метафізичні та антропологічні цінності спорту, що сприяють систематизації знання у сфері філософії спорту. Філософія спорту перебуває сьогодні в ситуації, що характеризується певною переорієнтацією у визначенні засадових положень аксіологічних вимірів і смисложиттєвої рефлексії особистості спортсмена в умовах глобалізації, що потребує формування теоретичної парадигми висхідних принципів і канонів побудови власної системи.

Спосіб буття спорту як цінність проявляється у контексті внутрішнього духу особистості, який трансформується у розвиток духового і фізичного удосконалення особистості, сприяє культивуванню культури фізичних рухів, морального здоров'я, удосконалення почуттєво-емоційної сфери, направленої на розвиток особистості. Проблемна ситуація саме в формуванні смисложиттєвої рефлексії індивіда, яка допомагає становленню особистості – спортсмена як цілісної особистості, що сприяє переходу від ціннісної прагматики до метафізики ціннісного самовизначення, вироблення життєво-практичних орієнтацій спортсмена.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми

Ідеали, які ми захищаємо в контексті дослідження аксіологічних вимірів і смисложиттєвої рефлексії особистості спортсмена в умовах глобалізації, розробляють Ю.Габерсмас, К.-Опель, В.Гьосле, В.Кульман, що звертаються до аналітики інтерсуб'єктивності на засадах нових спортивних цінностей, що породжують нові моделі наукової раціональності і комунікативної етики. Німецький вчений В.Клюксмен розвивав ідею універсальності як критерію моральності життєвих норм і принципів, в контексті яких розвивав ідеї універсалістської етики як виявлення культурної ідентичності особистості, у нашому розумінні спортсмена.

Основна мета – сформувати парадигму аксіологічних вимірів і смисложиттєвої рефлексії особистості спортсмена як цілісної особистості в умовах глобалізації.

Дана мета реалізується в наступних задачах:

- проаналізувати універсалії спорту як системи ціннісних орієнтацій та визначити їх характеристики;
- розкрити ціннісні орієнтації особистості, які проявляються у спортивній діяльності, що представляють собою елементи внутрішньої структури особистості;
- виявити проблеми комерціалізації спорту та умови реалізації можливостей і саморозвитку людини;

Аксіологічні виміри і смисложиттєва рефлексія особистості спортсмена в умовах глобалізації

- обґрунтувати теоретичне осмислення граничних засад аксіологічних вимірів і смисложиттєвої рефлексії в контексті науково обґрунтованого підходу до вирішення проблем спорту.

Методи і підходи, які застовуються при аналізі даної проблеми: системний, структурно-функціональний, синергетичний та підходи - аксіологічний, екзистенційний, субстанційний, метафізичний.

Виклад основного матеріалу

Філософсько-аксіологічні виміри та смисложиттєва рефлексія особистості спортсмена в умовах глобалізації направлена на фізичне і духовне загартування спортсмена, що розкривається через ціннісне самовизначення у спорті, що являє собою головну універсальну філософію спорту. *При формуванні універсальї спорту як системи ціннісних орієнтацій визначаються наступні характеристики:* 1) визначення ціннісної складової спорту з метою культивування високих стандартів, направлених на розвиток і саморозвиток особистості спортсмена; 2) відмова спортсменів від комерціалізації як стрижня спортивної діяльності і спрямованість на професіоналізацію і гуманізацію спорту; 3) формування діалогу і полілогу у спорті як аксіологічної цінності спорту, через які можливо формувати професійно-гуманний спорт, який є діалогічним і поліфонічним; 4) формування моральних цінностей у спорті, в основі яких моральні ідеали, наслідування традиціям спортивної культури, духовності, відмова від релятивістських цінностей, що надають практичного сенсу спорту як такому; 5) боротьба проти перемоги «будь-якою ціною», нечесного суддівства і змагань у стилі комерційних угод, які підривають основи професіоналізації і гуманності спорту; 6) пошуки граничної раціоналізації спортивних цінностей через смисложиттєву саморефлексію «буття-в цінності спорту» та пошуки етичної і культурної «маліорації» сучасного світу спорту, що потребує розв'язання традиційного питання про співвідношення буття та культурних і моральних цінностей.

Філософсько-аксіологічні виміри і смисложиттєва рефлексія особистості спортсмена в умовах глобалізації пов'язана з використанням принципу холізму (цілісності особистості), що відповідає сучасним потребам побудови своєрідної аксіологічної системи, здатної пояснити універсальні засади, єдині пріоритети духовного життя і первинність онтологічно вкоріненого досвіду свідомості, в основі яких ідеали чесності, моральності, справедливості.

Цими принципами повинні керуватися не тільки спортсмени, але й судді, болільники як великого спорту, так і масового, здатного впливати на мільйони людей, тому ціннісні орієнтації є основним фактором формування ціннісної парадигми філософії спорту в умовах глобалізації. Саме цінності спорту як істотна проблема сучасного філософського дискурсу являють собою гуманістичну сторону, включаючи мотиви спорту, цілі і умови спортивної діяльності, високий рівень самовіддачі особистості спортсмена, творче відношення до своєї професії, що потребує високої професіоналізації, реалізація професійних задатків, які визначають міру професійної культури.

Ціннісні орієнтації особистості, які проявляються у спортивній діяльності, - це найважливіші елементи внутрішньої структури особистості, які укріплюються у життєвому досвіді індивіда в контексті реалізації особистістю спортсмена своїх творчих задатків у світі спорту, усвідомлення у якості горизонту граничних цінностей спорту та основних мотивів життєдіяльності індивіда.

У диспозиційній структурі особистості спортсмена ціннісні орієнтації формують вищий рівень ієрархії сприйняття, що забезпечує цілісність особистості, визначає структуру самосвідомості, контролює мотиваційну сферу, інструментальні орієнтації на конкретні види спорту і способи спілкування для досягнення певних цілей.

Ціннісні орієнтації у світі спорту як реалізація граничних (трансцендентних) цінностей - це переваги спортивних смислів як життєстверджуючих начал і намагання вести себе у відповідності з цими смислами. В умовах глобалізації відкриваються широкі можливості для практичного самоствердження людини, які актуалізують ідею глобальної соціалізації, яка надзвичайно є важливою для спортсмена. Соціальна модель сучасного спорту як виявлення аксіологічних, метафізичних та антропологічних цінностей надає можливість людині спорту оцінити своє відношення до оточення і завдяки цінностям оцінити своє місце в спортивному світі.

Філософсько-аксіологічні виміри і смисложиттєва рефлексія особистості спортсмена в умовах глобалізації представляє собою відображення деякої макромоделі суспільства і властивих їй соціальних відносин. Спорт як соціокультурний фактор формує культуру спортивного світу, створює і відображає механізми соціально-культурного життя.

Спорт є вищим носієм культури нації, її менталітету, утвердження особистості у світі спорту, який може об'єднати людей, так як спорт - це вище вираження людиновимірності, який представляє собою один із ареалів антропологічної межі, до якої людина може дійти. За цією антропологічною межею, яка знаходиться за межею трансцендентності, ми маємо багато прикладів деструктивних явищ у світі спорту – хвороб, інвалідності, кризи самосвідомості, психічних розладів, явищ, які сприяють тому, що людина знаходиться за межею суспільства. Смисложиттєва рефлексія особистості спортсмена у тому, щоб людина не наближалася до цієї межі, за якої «надлом психіки», що сприяє руйнації особистості, її фізичних і психічних сил. Виявлення граничних можливостей людини, якою володіє людська тілесність, - це тільки частина того процесу, за межами якого людина попадає у стан бездуховності і антигуманності.

В сучасних умовах глобалізації спорт як соціально-аксіологічна система, націлена на формування такої системи цінностей, в основі якої саморозвиток особистості, тому вважається, що спорт є одним з основних видів людської життєдіяльності. Спорт займає провідне місце серед інших видів людської життєдіяльності, тому що спорт – це символ і концентроване аксіологічні виміри і смисложиттєва рефлексія особистості спортсмена в умовах глобалізації

вираження аксіологічних принципів сучасного спорту, в основі якого досягнення високих результатів через реалізацію духу змагальності і людяності, розкриття своїх потенцій і виявлення своєї цілісності.

Спорт представляє собою соціальне і культурне явище, дій особистості, націлених на внутрішній духовний і фізичний саморозвиток, що виходить на формування цілісності особистості, форма саморефлексії і соціалізації особистості, реалізація інтенціональних дій, в основі яких духовний і фізичний саморозвиток особистості в контексті культивування антропологічних його вимірів [1, 296 с.].

В умовах глобалізації все ж зростає професіоналізація спорту, зростає і роль особистості в спорті і через спорт, реалізація можливостей і саморозвитку, постільки існувати для людини і означає використовувати свої можливості. На нашу думку, це повернення людини до самої себе, реалізації своїх внутрішніх іманентних сил, проте це не означає відмову від почуття змагальності, виходу за межі встановлених норм активності, реалізації духу внутрішньої суб'єктивності і все ж таки націленості на перемогу, а, отже, на «механізм нагородження», який направлений на підтримку виживання людського роду. В сучасних умовах зростає соціальна і культурна цінність спорту, так як заняття спортом стає все більш престижним, спорт починає залучатися до загальнолюдських цінностей постіндустріальної епохи [2].

В той же час в соціально-філософській літературі розроблено моделі спорту та спортивної діяльності, які поглиблюють філософські засади спорту як соціально-аксіологічної системи, серед яких виокремлюються наступні: 1) експресивна модель спорту як соціально-ціннісна система, для якої характерними є такі нормативні показники, як задоволення, радість, колективні дії, успіх, перемога, досягнення в спорті; 2) модель спорту, орієнтована на змагання, що носить назву «змагальна модель спорту», для якої найвищими цінностями є змагання, досягнення успіху, перемога, ціннісні норми, що визначають повсякденний побут людей; 3) комерційна модель спорту, згідно якої спорт – це шоу, театральна вистава; 4) спорт як «функціональна система», що має функціональний характер, в основі яких досягнення високих результатів і рекордів завдяки розвитку своїх фізичних сил і можливостей, досягнення успіху, що детермінується потребами особистості і в той же час визначається кількісними показниками, що є характерною особливістю сучасного буття за доби глобалізації.

Філософсько-освітні засади сучасного спорту як соціально-аксіологічної системи включають аналіз проблем досягнення цінностей спорту, протиріччя між свободою і насиллям, етичні проблеми типу допінгу, статева належність, сильне соціальне і економічне розшарування тощо.

Саме тому сьогодні, в умовах глобалізації необхідно формувати таку систему спорту як соціально-аксіологічної системи, в основі якої індивідуальні і соціальні, економічні і культурні, фізичні і духовні критерії в оцінці спортивних досягнень. Тому, на нашу думку, спорт як соціально-аксіологічна система включає соціальні ідеали, цінності, особистісні виміри,

що вимагають нових підходів до аналізу спорту як найважливішої сфери людської життєдіяльності. Бернард Сьюйтс (Suits, 1988, 1989) сформулював формулу, яка зводиться до того що «весь спорт – це гра, проте не всі ігри – це спорт», проте у більш пізніх статтях визнав, що всі види спорту можна експлікувати в контексті двох категорій: 1) атлетичні представлення (гімнастика, стрибки у воду, фрістайл); 2) атлетичні ігри (футбол, баскетбол, бейсбол).

Він представляє атлетичні представлення як практики, які орієнтуються на ідеали виконання, а не на правила, що обмежують можливі засоби. Саме відсутність таких правил, згідно Сьюйтсу, зводиться до в'яснення того, чому вони не є іграми і чому вони не потребують рефері, який гарантує дотримання правил, а потребують суддів, що генерують артистичність виконання і міру відповідності ідеалу. Наявність дотримання правил у певних видах спорту пояснює необхідність присутності рефері, який слідкує за дотриманням порядку, а не суддів, що оцінюють красу виконання. Саме філософія спорту допомагає зрозуміти багато проблем, щоб пояснити взаємозв'язок культури і спорту, культури і суспільства, культури і особистості [2].

Філософсько-освітні засади спорту як соціально-аксіологічної системи включають змагальну діяльність у спорті, яка включає: 1) стратегію і тактику змагальної діяльності; 2) структуру змагальної діяльності; 3) управління змагальною діяльністю; 4) змагальна діяльність спортсменів різних категорій, включаючи і військовослужбовців. Загальні основи підготовки спортсменів: 1) адаптація у спорті і закономірності її формування у спортсменів; 2) адаптація основних функціональних систем організму до специфічних навантажень окремих видів спорту; 3) енергозабезпечення рушійної діяльності у спортивному тренуванні; 4) енергозабезпечення рушійної діяльності на спортивних тренуваннях; 5) навантаження у спорті та їх вплив на організм спортсменів; 6) втомлюваність та відновлення у системі підготовки спортсменів; 7) формування довгочасових адаптаційних реакцій у багатолітній та щорічній підготовці; 8) основи управління довільними рухами; 9) засоби, методи і принципи спортивної підготовки. Спорт як соціально-аксіологічна система включає техніко-тактичну і психологічну підготовку спортсменів, а саме: 1) технічну підготовленість спортсменів; 2) тактичну підготовленість спортсменів.

Спорт як соціально-аксіологічна система юнацького спорту включає наступні напрями його аналізу: 1) методологія юнацького спорту; 2) наукові і методичні основи управління процесом підготовки юних спортсменів; 3) програмування тренувального процесу юних спортсменів; 4) зміст, методика і направленість тренувального процесу юних спортсменів з окремих видів спорту; 5) теоретичні і практичні аспекти побудови навчального і тренувального процесу в школах олімпійського резерву і загальноосвітніх школах-інтернатах спортивного профілю [3].

Спорт як соціально-аксіологічна система масового спорту включає: 1)

Аксіологічні виміри і смисложиттєва рефлексія особистості спортсмена в умовах глобалізації

зміст, методи і організацію масового спорту; 2) управління системою масового спорту; 3) фактори, принципи і шляхи підвищення дієвості масового спорту в суспільстві. Мікро- і мезоструктура процесу підготовки спортсменів: 1) побудова програм мікро циклів; 2) побудова програм мезоциклів. Слід враховувати позатренувальні і позазмагальні фактори, що відображають новаційно-аксіологічні феномени у системі підготовки і змагальної діяльності спортсменів: 1) засоби відновлення роботоздатності спортсменів після напруженої тренувальної діяльності; 2) тренажери у системі спортивної діяльності; 3) діяльність по боротьбі з розповсюдження допінгу у спорті.

Аксіологічний підхід направлений на аналіз філософських проблем, що виникають перед людиною тоді, коли вона намагається вийти за межі гранично допустимого, особливо при аналізі безпосередніх явищ, що сприймаються людиною, фіксації даних емпіричного досвіду, що стосуються тієї чи іншої форми життєдіяльності (пізнавальної, наукової, трудової, політичної, економічної, спортивної та іншої) і намагаються зрозуміти граничні (кінцеві) засади, фундаментальні передумови, що визначають її існування, смисл і значення.

Необхідне теоретичне осмислення граничних (кінцевих) засад, фундаментальних передумов життєдіяльності людини, науково обґрунтований підхід до вирішення відповідних проблем. Саме філософія допомагає зрозуміти ці проблеми, так як вона являє собою теоретичне, науково обґрунтоване вчення про граничні (кінцеві) засади, фундаментальні передумови життєдіяльності людини у всіх її формах. При дослідженні спорту і всіх явищ, що з ним пов'язані, філософія виділяє дослідження граничних засад, фундаментальних передумов різноманітних форм діяльності людини (пізнавальної, практичної, аксіологічної) у сфері спорту.

Конкретизацією цих проблем у сфері спорту є питання про ідеали, ціннісні установки, смисл діяльності суб'єктів спорту. Наприклад, діяльність тренерів у спорті вищих досягнень ставить ряд питань: кого із спортсменів відібрати для підготовки з них високопрофесійних спортсменів, які права і обов'язки тренера, яким чином він повинен будувати тренувальний процес, щоб досягти поставленої цілі, якою повинна бути заробітна плата, які умови повинні бути створені для його діяльності. Ці питання є не тільки філософськими, а педагогічними, правовими, економічними, психологічними. Філософські проблеми стосовно діяльності тренера виникають тоді, коли він намагається з'ясувати соціальний смисл і значення своєї діяльності.

Висновок. Філософські засади спорту як соціально-аксіологічної системи зводяться до вирішення економічних, соціальних, демографічних, культурно-духовних та інших аспектів спорту та спортивної діяльності за умов глобалізації.

Саме тому сьогодні, в умовах глобалізації необхідно формувати таку систему спорту як соціально-аксіологічної системи, в основі якої індивідуальні і соціальні, економічні і культурні, фізичні і духовні критерії в

оцінці спортивних досягнень.

Спорт займає провідне місце серед інших видів людської життєдіяльності, тому що спорт – це символ і концентроване вираження аксіологічних принципів сучасного спорту, в основі якого досягнення високих результатів в контексті реалізації духу змагальності і людяності, розкриття потенцій і виявлення своєї цілісності.

Спорт представляє собою соціальне і культурне явище, дій особистості, націлених на внутрішній духовний і фізичний саморозвиток, що виходить на формування цілісності особистості, форму саморефлексії і соціалізації особистості, реалізацію інтенціональних дій, в основі яких духовний і фізичний саморозвиток особистості в контексті культивування аксіологічних, метафізичних, субстанційних та антропологічних його вимірів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Спортивная энциклопедия систем жизнеобеспечения / А.Д. Жуков.- М.: Юнеско, 2011.
2. Ибрагимов М.М. Философия спорта как новый антропологический проект: монография / М.М. Ибрагимов. – К.: НУФВСУ, изд-во «Олимп. лит.», 2014. – 296 с.
3. Білогур В.Є. Філософія спорту: теоретико-методологічний контекст. Монографія / В.Є.Білогур.- Дніпропетровськ: Акцент ПП, 2014.- 264 с.

REFERENCES

1. Sport Encyclopedia of Life Support Systems / A. D. Zhukov.- M.: UNESCO 2011.
2. M. Ibragimov The philosophy of sport as a new anthropological project: monograph / M.M. Ibragimov. - K.: NUFVVSU, publishing house "Olympus. lit. ", 2014. - 296 p.
3. Bilohur V. Philosophy of Sport: theoretical and methodological context. Monograph / V.Bilohur.- Dnepropetrovsk: Accent PP, 2013.4.- 264 p.

БИЛОГУР, В.Е. - доктор философских наук, профессор, заведующая кафедрой теории и методики физического воспитания и спортивных дисциплин Мелитопольского государственного педагогического университета имени Богдана Хмельницкого, (Мелитополь, Украина) bilovlada@mail.ru

АКСИОЛОГИЧЕСКИЕ ИЗМЕРЕНИЯ И СМЫСЛОЖИЗНЕННАЯ РЕФЛЕКСИЯ ЛИЧНОСТИ СПОРТСМЕНА В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Цель данной статьи – сформировать парадигму аксиологических измерений и смысложизненной рефлексии спортсмена как целостной личности в условиях глобализации. В статье проанализированы универсалии спорта как системы ценностных ориентаций, которые проявляются в спортивной деятельности.

Методы и подходы, которые применяются при анализе данной проблемы: системный, структурно-функциональный, синергетический и подходы – аксиологический, экзистенциальный, субстанциональный, метафизический.

Результат – выявлены проблемы коммерциализации спорта и условиях реализации возможностей саморазвития человека; обоснованы теоретическое осмысление граничных оснований аксиологических измерений и смысложизненной рефлексии личности. Аксіологічні виміри і смисложиттєва рефлексія особистості спортсмена в умовах глобалізації

спортсмена.

Вывод. Философские основания спорта как социально-аксиологической системы сводятся к решению экономических, социальных, демографических, культурно-духовных и других аспектов спорта и спортивной деятельности в условиях глобализации.

Ключевые слова: *аксиологические измерения, универсалии спорта, ценностные ориентации, проблемы коммерциализации спорта, саморазвитие личности, целостность личности спортсмена.*

BILOGUR, VLADA - *Doctor of Philosophy, Doctor of Philosophy, professor, Head of the Department of theory and methodology of physical education and sport of disciplines, Melitopol State Pedagogical University named after Bogdan Khmelnytsky (Melitopol, Ukraine) bilovlada@mail.ru*

AXIOLOGICAL MEASUREMENT AND MEANING OF LIFE REFLEXES INDIVIDUAL ATHLETE UNDER GLOBALIZATION

The purpose of this article - to form a paradigm axiological reflection measurements and life-purpose athlete as a whole person in a globalizatsii. The article analyzes the sport as a universal system of value orientations that are manifested in sports activities.

The methods and approaches that are used in the analysis of the problem: a systemic, structural-functional synergies and approaches - axiological, existential, the substantial metaphysical.

Result - identified problems the commercialization of sport and the conditions of realization of possibilities of self-development rights; grounded theoretical understanding of boundary axiological bases of measurement and meaning of life reflection of the individual athlete. Conclusion.

Philosophical Foundations of sport as a social and axiological system is reduced to the solution of economic, social, demographic, cultural, spiritual and other aspects of sport and sporting activities in the context of globalization.

Key words: *axiological dimension, universal sport values, the problem of commercialization of sport, self-development of personality, the integrity of the individual athlete.*

Стаття надійшла до редколегії 20.11.15

Прийнята до друку 25. 11.15